

Náhrada nákladů plátce mzdy (daně a účtování)

Dle § 270 občanského soudního řádu má zaměstnavatele možnost od 1. 1. 2022 vůči povinnému, tedy zaměstnanci, uplatňovat nárok na paušálně stanovenou náhradu nákladů, které mu vznikly za kalendářní měsíc, v němž provádí srážky ze mzdy povinného. Náklady plátce mzdy jsou náklady výkonu rozhodnutí.

Provádí-li plátce mzdy zároveň srážky k vydobytí více pohledávek vůči témuž povinnému, náleží mu náhrada nákladů pouze jednou. Právo na částku náhrady nákladů, jež nebyla odečtena ze sražené částky před jejím vyplacením nebo zasláním, zaniká.

Nárok na paušálně stanovenou náhradu nákladů

- nárok na náhradu vzniká vždy za kalendářní měsíc, v němž jsou prováděny srážky,
- náhrada nákladů náleží pouze jedenkrát – ať má zaměstnanec jednu, nebo mnohem více exekucí, paušální náhrada nákladů bude vždy stejná, a to v dále uvedené výši, vyjma omezení na max. jednu třetinu disponibilní částky pro účely srážek
- pokud si zaměstnavatel paušální náhradu nestrhne před vyplacením mzdy, nárok na ni zaniká – nelze tedy zapomenutou paušální náhradu uplatnit např. v dalším měsíci
- nejedná se o legislativní povinnost tuto paušální částku nákladů uplatňovat, jedná se o možnost. Zaměstnavatel tak nemusí paušální náhradu uplatnit, pokud nechce.

Bohužel aktivace paušální částky náhrad plátce mzdy souvisí s novými výkony rozhodnutí a exekucí doručenými zaměstnavateli po datu 1. leden 2022.

To tedy znamená, že paušálně stanovená náhrada nákladů plátce mzdy půjde uplatnit pouze u těch výkonů rozhodnutí, které jsou nové a kde je vydán exekuční příkaz k provedení exekuce srážkami ze mzdy po 1. 1. 2022. Pokud zaměstnavatel zpracovává zaměstnance, jenž má X exekučních příkazů z minulých let a žádný nový po datu 1. ledna 2022 nebyl vydán, nemůže paušální náhradu využít!

Jak plyne z předchozích textů, paušální náhrada se týká pouze výkonu rozhodnutí a exekuce, nikoli insolvenčního řízení. Pokud zaměstnavatel provádí insolvenční srážky, žádná náhrada nákladů mu nepřísluší což do celé záležitosti vnáší další nejednotu.

Výše paušální náhrady nákladů

Vyhláškou Ministerstva spravedlnosti 517/2021 Sb. se změnili s účinností od 1. ledna 2022 některé vyhlášky v oblasti výkonu rozhodnutí a exekucí.

Vyhláškou 517/2021 Sb. se stanovila náhrada nákladů plátce mzdy ve výši 50 Kč, kterou si může plátce mzdy odečíst při provádění srážek ze mzdy. Vložením § 4e se

stanovila maximální výše náhrady plátcí mzdy max. jedna třetina disponibilní částky pro účely srážek ze mzdy (to bude aktuální u velmi nízkých částek ke srážení).

To tedy znamená, že mohou de facto nastat tyto situace:

- částka sražená ze mzdy vychází alespoň 150 Kč nebo více – vzniká nárok na paušální plnou výši náhrady ve výši 50 Kč
- částka sražená ze mzdy vychází v intervalu 1 Kč až 150 Kč – paušální náhradu je potřeba vypočítat jako 1/3 srážky a zaokrouhlit na celé koruny nahoru (např. srážka ze mzdy = 112 Kč, $1/3 = 37,33$ Kč, zaokrouhleno 38 Kč – jako paušální náhrada tedy bude sražena ve prospěch zaměstnavatele částka 38 Kč)

Před koncem loňského roku jsme oficiálně oslovil Generální finanční ředitelství s dotazem, o jaký příjem se v souvislosti s paušální náhradou mzdy vlastně jedná. Jde o zdanitelný příjem nebo dokonce příjem podléhající DPH? Nu a netrvalo to ani čtyři měsíce a už máme odpověď 😊.

Ta zní:

Vzhledem k tomu, že tato problematika byla předmětem jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ČR, odkazujeme Vás plně na závěry příspěvku č. 590/21.01.22 Daňové a účetní souvislosti paušální náhrady nákladů poskytované zaměstnavateli na základě § 270 odst. 2 OSŘ ve znění zákona č. 286/2021 Sb., které jsou zveřejněny na internetových stránkách Finanční správy: 2022 | Zápisy z jednání | Příspěvky KV KDP | Daně | Finanční správa (financnisprava.cz) Zápisy z jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ČR lze též nalézt na internetových stránkách Komory daňových poradců ČR www.kdpcr.cz. Na Váš dotaz odpovídáme až nyní, neboť bylo nutné vyčkat na závěry výše uvedeného příspěvku, který byl uzavřen dne 23. 3. 2022.

Přímý odkaz na závěry KV KDP jsou [zde](#) (strana 9 a dále). Nejpodstatnější fakta jsou tato:

Daň z příjmů u zaměstnavatelů

Náhrada bude účtována do výnosů v rámci 64. účetní skupiny, a to v okamžiku, kdy se účtuje o srážkách ze mzdy z titulu exekuce s tím, že půjde o daňově relevantní zvýšení výsledku hospodaření (zvýšení základu daně či snížení daňové ztráty). Pokud půjde o zaměstnavatele, který nevede účetnictví (vede daňovou evidenci, uplatňuje výdaje paušálem nebo vede jednoduché účetnictví), nebude u něj náhrada představovat zdanitelný příjem.

Daň z příjmů u zaměstnanců

Z titulu provedené srážky paušalizované výše náhrady dle § 270 OSŘ ze mzdy nevzniká povinnému (zaměstnanci, vůči němuž je nařízen výkon rozhodnutí) žádný další zdanitelný příjem.

DPH

Náhrada nákladů poskytovaná na základě novelizovaného ustanovení § 270 OSŘ nepředstavuje úplatu ve smyslu zákona o DPH. I pokud by tomu tak bylo, pak činnost zaměstnavatele provádějící srážku ze mzdy v rámci své ekonomické činnosti představuje činnost osvobozenou podle § 54 ZDPH.

Zaměstnavatelům je tedy doporučen tento postup účtování:

zákonná srážka na exekuci ze mzdy (např.: 1050 Kč) MD 331/Dal 379
paušální náhrada pro zaměstnavatele (50 Kč) MD 379/Dal 648
odeslaná srážka exekutorovi (700 Kč) MD 379/Dal 221

Tomáš Smutný